Διαγώνισμα Λατινικών

Γ΄ Λυκείου

Ημερομηνία: 6-4-2024

Α. ΚΕΙΜΕΝΑ

α΄ απόσπασμα

quos equidem in deōrum immortalium coĕtu ac numero repōno. Amēmus patriam, pareāmus senatui, consulāmus bonis; praesentes fructus neglegāmus, posteritātis gloriae serviāmus; **id esse optimum putēmus, quod est rectissimum; sperēmus quae volumus, sed ferāmus quod acciderit; arbitrēmur denique corpus virōrum fortium magnorumque hominum esse mortāle, animi vero motus et virtūtis gloriam sempiternam esse**.

β΄ απόσπασμα

Huic Arria funus ita paravit, ut ignoraretur a marito; quin immo cum illa cubiculum mariti intraverat, vivere filium simulabat, ac marito persaepe interroganti, quid ageret puer, respondebat: " Bene quievit, libenter cibum sumpsit". Deinde, cum lacrimae suae, diu cohibitae, vincerent prorumperentque , egrediebatur; tum se dolori dabat et paulo post siccis occulis redibat. **Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occiso Scribiniano, Romam trahebatur. Erat ascensurus navem;** Arria milites orabat, ut simul imponeretur. Non impetravit; conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta est.

γ΄ απόσπασμα

Ut enim leges omnium salutem singulorum saluti anteponunt, sic vir bonus et sapiens et legibus parens consulit utilitati omnium plus quam unius alicuius aut suae. Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor communis utilitatis, aut communis salutis desertor propter suam utilitatem et salutem. **Ex quo fit, ut laudandus is sit, qui pro re publica cadat, quod decet cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos**.

Α1. Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα που είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

Β. Παρατηρήσεις

Β1. Να εντοπίσετε τις λέξεις της λατινικής γλώσσας με τις οποίες συγγενεύουν ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις: **ασανσέρ**, **φρούτο**, **βούληση**, **κουβούκλιο**, **παραγωγός**, **σεσουάρ**, **τρακτέρ**, **μοτέρ**, **ναυτικός**, **επομένως**.

ΣΠΟΥΔΗ

Μονάδες 10

Β2. Να αντιστοιχίσετε καθεμιά από τις φράσεις της Στήλης Α' με μία φράση της Στήλης Β', ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρία στοιχεία της στήλης Β΄ περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Ο Ιούλιος Καίσαρ είναι ο καλλιτέχνης του είδους των «απομνημονευμάτων»	Α. τον 9ο αι. π.Χ.
2. Σύμφωνα με την περιγραφική διαίρεση της εποχής της λατινικής λογοτεχνίας, η κλασική εποχή φτάνει ως	Β. Σαντούρνιος στίχος
3. Το εντόπιο λατινικό μέτρο που χρησιμοποιήθηκε από τον Λίβιο Ανδρόνικο για τη μετάφραση της Οδύσσειας του Ομήρου ονομάζεται	Γ. η δημιουργική πρόσληψη (imitatio) και ο ανταγωνισμός (aemulatio).
4. Η σχέση του Ρωμαίου λογοτέχνη με το ελληνικό πρότυπο είναι	Δ. ότι οι Ρωμαίοι συχνά αλλοιώνουν ή μεταμορφώνουν τα ελληνικά είδη ή παράγουν νέα είδη
5. Η Αινειάδα (Aeneis) είναι έργο	Ε. σε ύφος που ανακαλεί τον Ξενοφώντα
	ΣΤ. που έγραψε ο Κόιντος Οράτιος Φλάκκος
	Ζ. τον θάνατο του Αυγούστου, το 14 μ.Χ.
	Η. που έγραψε ο Πόπλιος Βεργίλιος Μάρων

Μονάδες 10

Γ1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

deorum immortalium: η αφαιρετική ενικού
virōrum fortium: η δοτική πληθυντικού
optimum: ο ίδιος τύπος στον συγκριτικό
motus: η γενική πληθυντικού
funus: η αιτιατική πληθυντικού
ingentem : ο θετικός βαθμός του παραγόμενου επιρρήματος
communis utilitatis: η γενική πληθυντικού

Μονάδες 10

Γ1.β. Να αναγνωρίσετε το είδος των παρακάτω αντωνυμιών και να γράψετε για καθεμία τον τύπο που ζητείται στην παρένθεση:

Huic: ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου γένους
quid: ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους
alicuius: αιτιατική ενικού του ουδετέρου γένους

Μονάδες 3

Γ1.γ. ***Illa marito persaepe interroganti respondebat***: Να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό.

Μονάδες 2

ΛΥΣΗ

Μονάδες 15

Γ2.α. Να εντοπίσετε στο β΄ απόσπασμα ένα αποθετικό ρήμα και να γράψετε το β΄ ενικό πρόσωπο όλων των εγκλίσεων του μέλλοντα, αφού λάβετε υπόψη το γένος και τον αριθμό του υποκειμένου.

Μονάδες 3

Γ2.β. Να γράψετε το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους: ***conduxit, redibat, trahebatur***.

Μονάδες 3

Γ2.γ. ***ignoraretur, anteponunt***: Να γράψετε το απαρέμφατο του μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται καθένα από τα παραπάνω ρήματα λαμβάνοντας υπόψη, όπου είναι αναγκαίο, το γένος και τον αριθμό του υποκειμένου.

Μονάδες 2

Γ2.δ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στην ίδια φωνή και λαμβάνοντας υπόψη, όπου είναι αναγκαίο, το γένος και τον αριθμό του υποκειμένου:

arbitremur : τον ίδιο τύπο στον υπερσυντέλικο
volumus: το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ίδιου χρόνου
mortuus est: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού
ageret: το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου
fit: την αιτιατική πληθυντικού του γερουνδιακού στο θηλυκό γένος
cadat: την πτώση του σουπίνου που δηλώνει αναφορά
decet: τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα

Μονάδες 7

Μονάδες 15

Δ1.α. ***Huic Arria funus ita paravit, ut ignoraretur a marito***: Να αναγνωρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση ως προς το είδος, την εισαγωγή, την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς. Να γράψετε με ποιον άλλο τρόπο είναι δυνατόν να εκφέρεται και τι θα δηλώνει σε αυτή την περίπτωση.

Μονάδες 4

Δ1.β. ***Ut enim leges omnium salutem singulorum saluti anteponunt***: Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης και να προσδιορίσετε τον συντακτικό της ρόλο.

Μονάδες 2

Δ1.γ. ***Deinde, cum lacrimae suae, diu cohibitae, vincerent prorumperentque, egrediebatur***: Να μετατρέψετε τις δευτερεύουσες προτάσεις σε μετοχές.

Μονάδες 5

ΣΠΟΥΔΗ

Δ1.δ. ***arbitrēmur denique <u>corpus</u> virōrum fortium magnorumque hominum esse <u>mortāle</u>, <u>animi</u> vero motus et virtūtis gloriam sempiternam esse***: Να προσδιορίσετε το είδος της πρότασης και να προσδιορίσετε τη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων.

Μονάδες 4

Μονάδες 15

Δ2.α.

I. ***Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor communis utilitatis***: Να εξαρτηθεί η πρόταση από το *Cicero putabat…*

Μονάδες 4

II. ***id esse optimum putēmus, quod est rectissimum***: Να μεταφέρετε την περίοδο στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση το *Scriptor Romanos monuit ut.*

Μονάδες 3

Δ2.β. ***conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta*** **est**:

I. Να μετατρέψετε τη δεύτερη πρόταση σε δευτερεύουσα τελική.

Μονάδες 2

II. Να δηλώσετε στη συνέχεια τον σκοπό με εμπρόθετη γενική γερουνδιακού.

Μονάδες 2

Δ2.γ. ***ut laudandus is sit***: Να αναλύσετε την παθητική περιφραστική συζυγία σε ισοδύναμη σύνταξη με το ρήμα debeo.

Μονάδες 3

Δ2.δ. ***tum se dolori dabat***: Να μετατρέψετε σε παθητική σύνταξη.

Μονάδα 1

Μονάδες 15

ΣΠΟΥΔΗ